

Universitätsbibliothek Paderborn

**Elogia Societatis Iesu Sive Propvgnacvlvm: Pontificum,
Conciliorum, Cardinalium, Antistitutum, nec non
Imperatorum, Regum, Principum & aliorum Virtute,
Religione, omniq[ue] Literatura illustrium (etiam ...**

Gomez, Cristobal

Antverpiæ, 1681

Iulius III. n. 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38486

4 ELOGIA SOCIET. IESV.

In fundatione Colle-
gij Sal-
mantini:
& contra
Canum.

mines vindicarent, in eosque pariter animaduerterent, qui moras aliquas inferrent Collegij Salmanticensis iniuis: mandabatque in eodem diplomate Pontifex, ut qui publicè, priuatumque Societatis nomini detraxissent (eorum agmen ducebat Canus) ij eodem modo violatam eius famam palinodia resarcirent. Quo sub Patrono ac defensore omnium supremo non leuiter fracta aduersariorum audacia.

Exercitio-
rum Li-
brum com-
mendat, ob
vberes eius
fructus.

A B E O D E M : Qui in Bulla data ann. 1548. hanc de Exercitijs S. Ignatij celebrem sententiam pronuntiat. Plena sunt (inquit) Exercitia illa pietate, & sanctitate, ad ædificationem, & spiritualem profectum valde utilia, & salubria: maximum verò adiumentum attulerunt ad fructus vberes, quos Ignatius, eiusque Societas in Ecclesia Dei vbiique gentium producere non cessat. Ita Pontifex latenter hunc thesaurum astimauit sub ipsis originem Societatis. Hec apud Imag. 1 sec. Soc. lib 3. cap. 10. fol. 381. Et ibidem lib. 5. cap. 9. fol. 651. Idem Christi Vicarius excitatum Romæ Collegium Germanicum, vnde laboranti sub tra heresies instituit: Hæresibus Septentrioni opportuna subsidia peterentur, non alijs melius quam Socijs commendandum, committendumque iudicauit, quos videlicet ipso iam vñsu didicisset esse pro Deo, & Religione deuotos omnes plusquam Codros, Curtiosve pro patria. Et tandem, ut constat ex cap. 10. eiusd. lib. 5. fol. 661. fuit ut (quo nescio an maius aliquid, aut breuius dicit possit) admiratione motus earum rerum, que à Minima Societate maxima gerebantur, Digitus Dei est hic, palam, & libere testaretur à Paulo.

Collegium
Germ.con-
tra heresies
instituit:
Et tradit
Societati,

Quam Di-
gitum Dei
vocat.

2. A I V L I O III. In Bullâ incipit, Exposit, ann. 1550. Quapropter (inquit) considerantes, nihil quod PIVM, SANCTVMQVE NON SIT in dicta SOCIETATE, eiusque Laudabilibus Institutis, ac exemplari Ignatij, & aliorum Sociorum prædictorum vitâ, & moribus reperiri; eaque omnia ad suorum, & aliorum Christi fidelium animarum salutem, & fidei exaltationem tendere, &c. Ita in Bullar. Soc. fol. 68.

Societas
nihil non
sanctum
continet.

Tendit in
animarum
salutem, ac
fidei exal-
tationem.

AB

A B E O D E M : Qui , quā motus ratione fuerit ad stabilitam
iam à Paulo SOCIETATEM robustius etiam confirmandam , fate-
tur his ad Ignatium verbis in Bulla ann. 1552. quae incipit , ut
sequitur ; Sacrae Religionis , sub qua dilecti filii SOCIETATIS
IESV , reiectis læculi vanitatibus gratum Altissimo præbent
sub humilitatis spiritu famulatum , & feruentibus studijs per
exempla virtutum , & solidam doctrinam alios ad diuinæ
Maiestatis obsequia trahunt , fauor exposcit , & deuotionis
veitraq; merita nos inducunt , &c.

Præbet
Altissimo
famulatum
per exem-
pla virtu-
tum.

Trahens
alios ad
Dei obse-
quium.

Defensu-
Pontifice
contra Ar-
chiep. To-
letanum.

A B E O D E M : Quem . tempestatem illam contra SOCIETA-
TEM sine SOCIETATI culpâ Toleti coortam , (indictâ suis omni-
bus precatione quo Deus bene omnia verteret) significaturus Ignatius
adijt , eique rem totam exponit Pontifex , cum Ignatium comi-
ter audisset , bono animo esse iussit , aquissimum SOCIETATI se-
fore pollicitus , & eius causam sibi maximè commendatam . Deinde
Bernardino Maffeo Cardinale , qui erat ei ab epistolis & arcanis ,
negotium dat , ut ad suum in Hispania Nuncium , qui erat Poggio ,
idemque iam Cardinalis Legatus , & ad ipsum Archiepiscopum Tole-
tanum (Silizeus is erat) suis verbis scribat , ut iniqua illa contra
SOCIETATEM edicta , quām primum reuocet . Eas literas ,
prius quam darentur , cum Pontifex inspexisset , tametsi magnas ,
ac præclaras SOCIETATIS laudes continebant , tamen ad cete-
ram commendationem , hoc insuper addi voluit , SOCIETATEM
TOTO CHRISTIANO ORBE AMARI , HUMANITER AG-
CIPPI , IN PRETIO ESSE. Ita Par.I. Hist.Soc. lib. II. n.60.

Causa in
illam Edi-
cta iubet
reuecari.

Et amari
à toto Orbe .
restatur.

A B E O D E M : Qui cum falsa suspicione irascetur SOCIE-
TATI , tandem placatur . Non enim tulit Dei bonitas , cuius in manu
cor Regis est , ut diutius ira concepta in Iulij pectori resideret . Ea Ro-
manorum Regem Ferdinandum impulit , ut cum ad Pontificem de
rebus suis scriberet , ab eo peteret , ne grauaretur Ignatium pro se lo-
quentem audire , habere illum ab se mandata , & sui pectoris arcana
quædam , quæ cum eo suo nomine conferat ; eodemque tempore de re
tota Ignatium certiorem per literas fecit . Pontifex acceptis Ferdi-
nandi literis , Ignatium accersit , qui cum morbo teneretur , implicitus ,

Sed falsa
suspicione
ei irasci-
tur.

Et tandem
placatur
Regis Rom-
literis.
Quibus ac-
cepitis Ig-
natium
Pontifex
accersit.

aduersam valetudinem excusauit : paucisque diebus sibi restitutus ad Pontificem alacer adit , cunctis admirantibus , nec satis intelligentibus , unde tantus repente animus in Ignatio , qui Pontificis infensi vultus , & conspectum , subiret . At Pontifex , ubi renuntiatum est pro foribus adstare Ignatum , & proximos adesse aditus obsidere , Et benigne iussit eum illico introduci . Quem , vt in conspectum venit , non est alloquitur , passus propter recentem eius valetudinem de genibus se affari , sed secum modo inambulantem , modo ad fenestram insistentem , & quidem pileolo opertum caput loquentem audiit . Ignatus , ubi SOCIETATEM apud eum permodeste purgauit , delapsus ad Ferdinandum exposuit ea , qua in mandatis habebat . Cui cum benigne dedisset operam Julius , ad eum met sermonem transfluit , & SOCIETATEM vltro ipse purgauit , affirmans . Nihil de suâ in eam benevolentia , ac pristina voluntate falsis hominum sermonibus , quibus non satis crederet , imminutum , spondens insuper nullo loco SOCIETATI se defuturum , Romanoque Collegio aureos annuos bis mille , vel Abbatiam aliquam , que prima suo possessore vacaret , assignaturum , curaturumque ea de re conficiendum ritè diploma . Deinde quarenti nunquid Professorum Domus desideraret ad vietum , cum respondisset Ignatus , quanquam emendicato viueret , nihil illi deesse : SOCIETATEM tamen ipsam eius egere gratia , paternaque benedictione , discedendi veniam petit . Sed priusquam dimitteret Ignatio ad se aditum semper patere iubet . Pontifex accersito sui Prefecto cubiculi , mandat , vt quoties adfesse Ignatus accederet , omnes ei confessim paterent aditus : neque committeret , vt is pro foribus moram traheret , sed se protinus de eius aduentu , quamuis cum Cardinalibus ageret , commoneret . Que res magnum SOCIETATI nomen , magnam Ignatio ipsi opinionem comparauit . Postridieque Pontifex aureos coronatos quingentos eleemosynæ nomine ad Ignatum misit . Ita subito exortam nulla SOCIETATIS culpa procellam paucis diebus latus dies exceptit . Verum egregiam hanc lulij erga nostrum Ordinem voluntatem haud ita multo post intempestiuus obitus anteuererit rebus infectis , nec de pecunia Collegio decreta Diplomate ritè dato . Ea quoque re suam erga Ignatum , & SOCIETATEM Pontifex voluntatem

Etiam si cum Cardinalibus agat .

Illi eleemosynam mittit .

Suum patrocinium Societati promittens .

Ac annos redditus Romano Collegio .

Ignatio ad se aditum semper patere iubet .

atem Paternam ostendit. Hac Par. I. Hist. Soc. cit. lib. 14.

num. II.

AB EODEM : cuius summa in nos extitit liberalitas. Is ex Ecclesiae bonis Salmanticensi Collegio, Cardinali rogate Mendoza, aureos septingentos quotannis attribuit, quamvis agre alias adduci posset, ut de priuatis Ecclesijs detraheret aliquid quod in alios v̄sus, & Collegia conuerteret. Is Romano Collegio, Duce postulante Gandise, aureos item mille quingentos in annos singulos assignauit. Is Cœsar Auguste Domicilium sacrarum Virginum, à Ioanne olim Consalui Aragonensis regni Conseruatore excitatum, ab eodemque postea à autoritate Pontificis Maximi dissolutum, nostris addixit. Is, cum ad Casarau-
num supplex rediret Ignatius, vt ex interioribus Ecclesiae thesauris domi-
nus aliquid more suo in animorum commodum postularet, Pontifex cum
annuisset petenti. Quid? inquit, nihil ne in vita vestræ tute-
lam, & indigentiam corporum postulatis? iussitque eum in po-
sterum acri interposito obedientia mandato, quoties Professorum
domus in egestate esset, toties ad se fidenter, & sine verecun-
dia reuerti: vnumque de familiaribus suis præsentem monuit, vt id
ipsum sibi ad memoriam subinde redigeret. Hac præstantissi-
mi, optimique Pastoris erga SOCIETATEM mens, hic animus fuit.
Ita refertur ibidem lib. 10. num. 34. Et postea lib. 3 num. 1. subdi-
tetur, quod idem Iulius Pontifex, SOCIETATEM Hierosolymæ, &
Constantinopoli, & in Cypro collocare constituit: & ne ibi Collegia
conderet, nisi morte prohiberi non potuit. Intelligebat optimus Pa-
ter (additur in Imag. 1. sec. Soc. lib. 5. cap. 9. fol. 651.) Duxq; vigilan-
tissimus, melius nusquam aut glorioseus, quam medios inter hostes
exponi fortissimum quemque militum, generosissimumque filiorum.
Quin etiam Sociorum opera vti voluit ad expiandas, instituendas
que animas peregrinorum in Verbi incarnati æde illa sanctissimâ quam
transuectam per aërem Laureti deniq; diuina Prudentia collocauit.

AB EODEM : Qui videntes, quam strenuè SOCIETATIS sum-
mis Pontificibus in conuersione Hæreticorum, atque Ethnicorum na-
varet operam, dixit sibi SOCIETATIS operam necessariam esse:
Ita Par. 4. Hist. Soc. lib. 5. n. 160.

Et Sal-
mantino
Collegio
annuum
reditum
attribuit.

Nec non &
Romano.

Cœsarau-
gusta no-
stris domi-
ciliū do-
nat.

Et Igna-
tium ad se
iubet ac-
currere,
quoties
professio-
mus in
egestate sit.

Tria So-
cietas
Collegia
apud Tur-
cas colloc-
re statuit.
Nostrorum
opera ad
expiandas
animas in
Laureana
domo vti-
tur.

Necesse-
riam ad
conuersio-
nem Hæ-
reticorum re-
putat So-
cietatem.

A B

Et plurimos in Ecclesia frumentis usus afferentem.

AB EODEM in Bulla expedita (postulante Ioanne III. lusitano Rege) pro vniendo Monasterio S. Ioannis de Longauares Collegio Conimbricensi, que incipit, Regimini vniuersalis Ecclesiæ, &c. fructum à nostris in Regnis Algariorum factum recensens, Plurimos, inquit, in Ecclesia Dei fructus afferebant, quodque tam in dictorum Portugalæ, & Algarbiorum Regnis, quam in insulis maris Oceani, eidem Regno subiectis, & pluribus alijs locis plurimum proderant, &c. Ita apud P. Baltasarem Tellez in chron. Hist. Soc. lusit. Tom. 1. lib. 3. cap. 29. n. 5. sic de socijs, ac Societate sentiebat sanctissimus Pontifex, cuius immaturam mortem Societas omnis, que Iulum agnoscebat ut Patrem, à quo amplissimo diplomate, immunitatibus aucta, munita priuilegijs, ornata diuitijs, & beneficijs erat.

Estimata Societas à Marcello.

3. A MARCELLO II. Ceruino Politiano Iulij successore, qui longe maiora pollicebatur, si vita suppeditasset: ille, inquam, qui Romanæ Ecclesiæ, qui Societati nostræ tantum ostensus, & satis tam exhibitus Pater: ille, quem Roma quidem vix Pontificem prius creatum, quam mortuum potuit audire. Erat hic cum bonis omnibus, tum Societati Ignatioque peramicus, vir integerrimus, & omni laude cumulatus, muneriique tanto omnium opinione par. Inuit Pontificatum ingenti bonorum omnium gratulatione, gaudioque. Quem cum adorandi, gratulandique causa noster quoque adiisset Ignatius, Pontifex hominem arcte complexus, & suauiter osculatus, cum eo in ambulans de re componenda christiana, de propaganda Christi fidei, de veteri disciplina restituenda, de sanandis denique affectis christianæ Reipublicæ partibus multa contulit. Deinde comiter ab se dimisso, mandauit, suo ut nomine benedictionem cunctis Patribus impertiret, quos singulos aueret inspicere, & quasi suas Copias, ac Milites recensere: proinde curaret eos, ubi primus ille salutationum estus deferuisse, ad se adduci: cohortatusque ad augendam religiosæ Militiæ Societatem. Tu Milites, inquit, collige, & Bellatores instrue, Nos vtemur. Duos etiam quos apud se haberet

Quos Pontifex milites suos, ac Bellatores appellat.

Ac duos Theologos apud se habendos postulauit eā modestia, ut adderet, Nisi forte vtilius putes operam alibi nauaturos. Certissimo, quanti & Ignatium, & *Socie-*